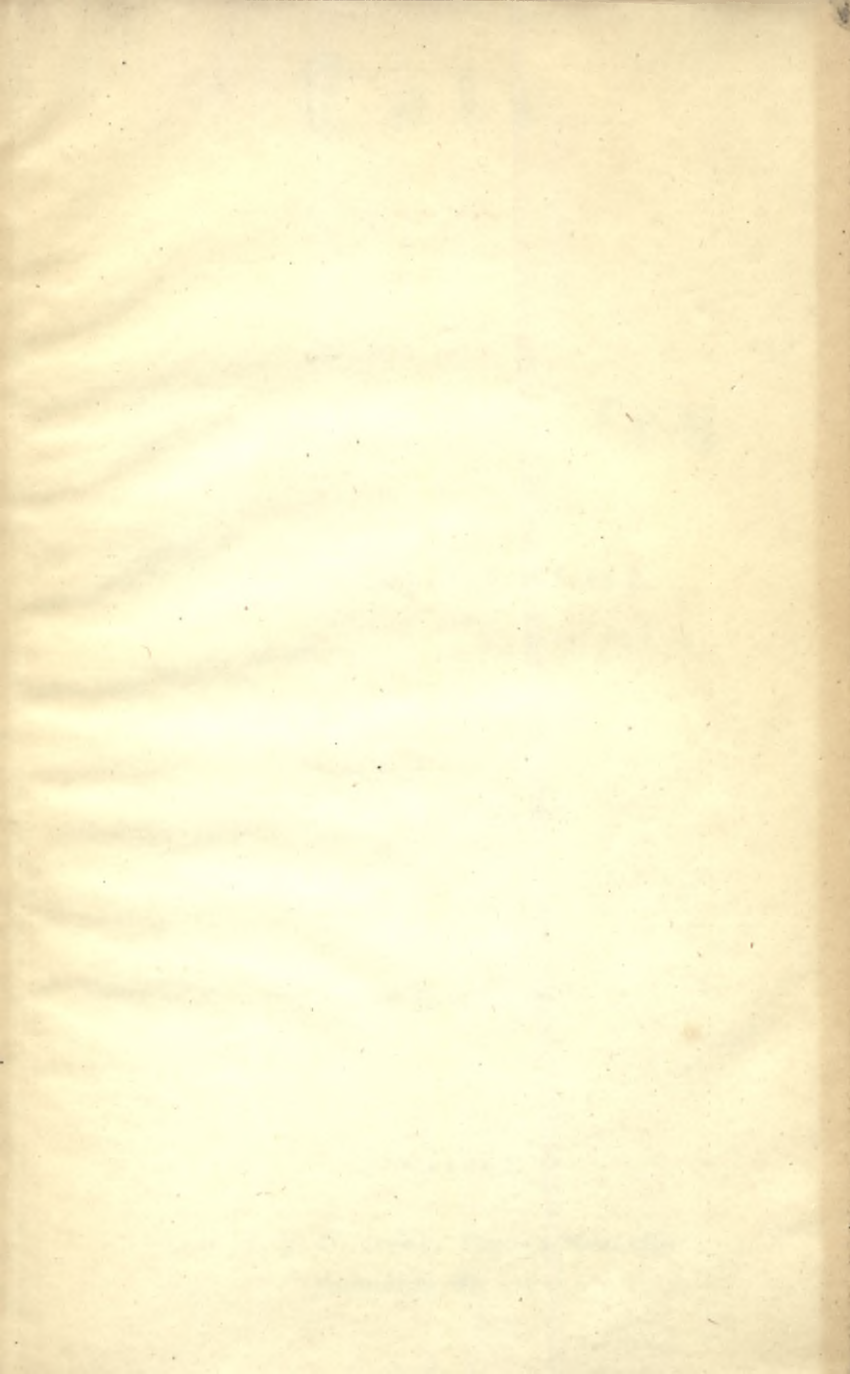
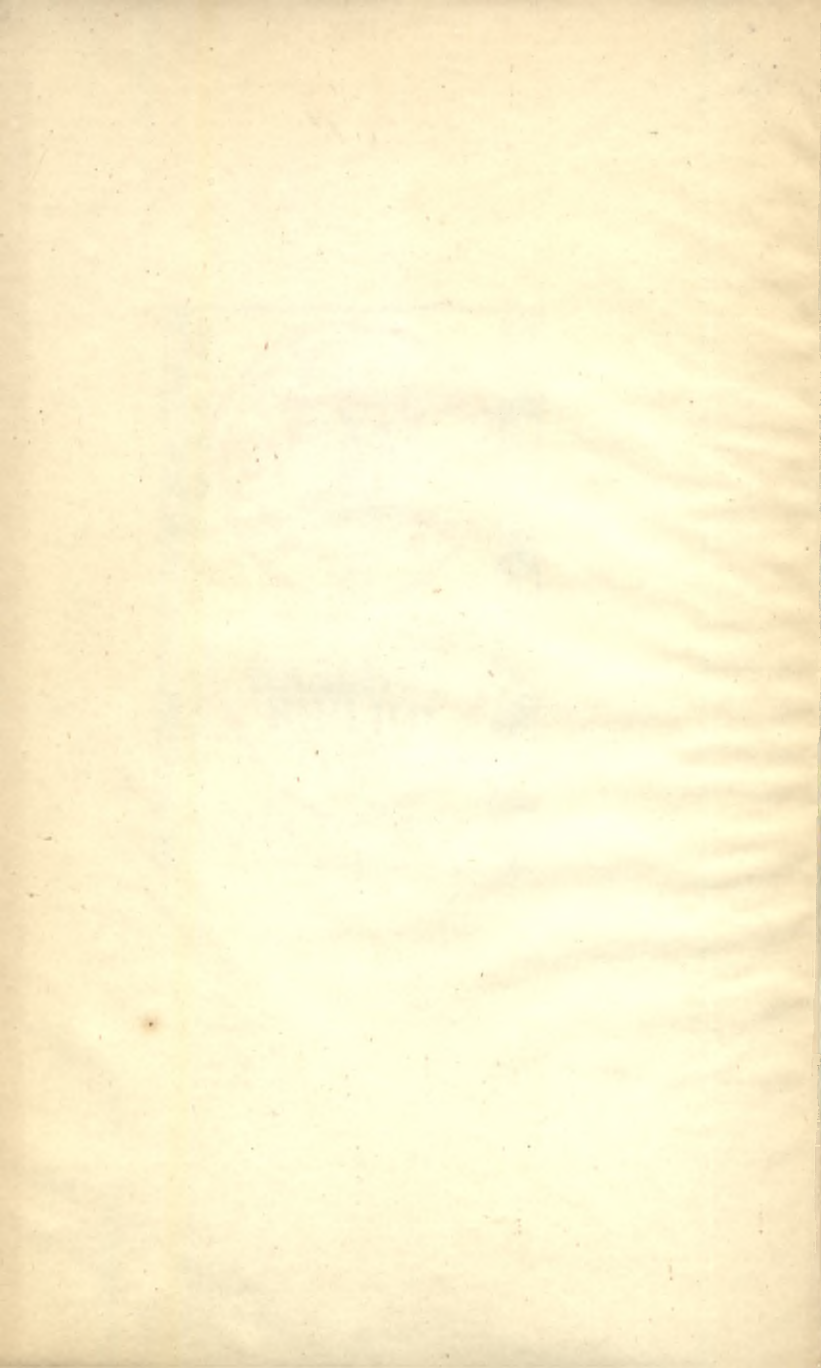

KJØBENHAVNS
RAADHUS
BIBLIOTHEK

EXLI * BRIS

Tale

holden i

Bombesfen

den 13de September 1844

af

Hospredikant Dr. Münter.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. D. Qvist, Bog- og Bodestrykker,
Badsuestræde Nr. 121.

Die

Verordnung

über die

Einrichtung

von

Lehrern

in

den

Landes

Orde Medborgere!

Kiere gamle Somænd, som jeg her seer for mig!

En skion Fæst er oprunden over denne Stiftelse, i hvilken jeg her er traadt frem, for at tale nogle Ord. Det er noget over fem og tyve Aar siden, da lagde den Mand, hvis Been allerede længe have hvilet i Graven, men hvis Fødselsdag, den 13. September, ligesaa lidt som hans Navn og Minde, nogenstunde skal vorde glemt paa dette Sted, da lagde Peter Norden Sølling den første Spire i Jorden til en Plante, der nu under Guds Velsignelse og kierlige Hænders Pleie er voxet op til et frodigt Træ. Under dette Træes tætte Grene have vi i nærværende Time samlet os, og af eet Hierte og af een Mund prise vi her Alle vor Faber i Himmelen, der lod det lykkes saa vel, hvad der blev begyndt i Haab til Ham og til gode Mennekers Hielp; ja, denne Lovpriisning istemme de Gamle, der allerede saa længe have fundet et hyggeligt Læ under dette Træes Skygger, den istemme med dem vi Andre, der glæde os paa deres Begne over det store Gode, der her er bleven dem beredet, og som unde dem det af vor hele Siels Jnderste.

Tilvisse, Somændens Liv er et høist besværsligt, et høist byrdefuldt Liv. Lad end enhver anden Bestilling ogsaa

have sin Uro, ogsaa have sin Møie, den er dog ikke at sammenligne med den Uro og Møie, som den maa prøve, der har gjort Havet til den Wei, ad hvilken han vil vandre sin Bane, der har gjort Bølgerne til den Uger, som han vil pløie. Medens vi andre efter Dagens Gjerning saa trygt nyde den qvægende Søvn paa vort bløde Leie i det lune Bærelse, da maa han udholde Nattevaagen og Kulde, da maa han kæmpe med Storm og Uveir, og tit stivfrossen og forkommet under aaben Himmel hilse den frembrydende Morgen. Medens vi andre, der fik vor Plads anvist i de store, i de folkerige Byer, have det i vor Magt i afserlende Mangfoldighed at skabe os de forskjelligste Bedersqvæggelser, ved hvilke vort udyortes Menneske befinder sig saa vel, da maa Somanden, fængslet til sit Stib, tidligt og sildigt paa Færde i sit Arbeide, affsaaren fra den ganske Verden, stikke sig i at savne og undvære Alt, hvad der gjør Livet hyggeligt, og dog være tilfreds. Allerede som Dreng tages han bort fra den omme Moders Pleie for at tiltræde den valgte Livsbane, og, naar han nu bliver paa den som Ungling og Mand, ja, indtil han begynder at ældes, naar han nu bliver paa den fra det fjortende til det tredsindstyvende Aar, ofte endnu længere, fra de Aar, da hans Haar endnu er lyst og kruset, til de Aar, da det enten er blegnet under Sydens brændende Sol, eller graaet under Nordens Jis, eller affaldet under de Storme, der droge hen over hans Hoved, — tilvisse, da kan han vel behøve Hvile efter den megen Anstrængelse, vel længes efter en rolig Aften, efter det lange urolige Dagværk, vel sukke efter et luunt Kammer efter den megen Omflakten i Slud og i Regn. Al! den gamle, opslidte Somands Stilling var endnu for tredive Aar siden iblandt os i Sandhed ikke misundelsesværdig. Sielvent, saare sielvent havde han lagt sig noget til Bedste,

og, naar da de Aar kom, da han behøvede Pleie og et roligt Fristed, hvor han kunde ende sine Dage i Fred, da var hans Savn endnu større, end de havde været i de Dage, i hvilke han endnu var i Virksomhed. Dette følede Ingen mere levende, end den Mand, der, selv erfaren i alle Sivilivets Besværligheder, havde et varmt Hjerter for enhver brav Somand, og som i enhver, der hørte til hans Stand, selv i den Allerringeste, saa en Broder. „Jeg vil gjøre det bedre for ham; jeg vil skabe den gamle udslidte Somand et hyggeligt Fristed, hvor han kan tilbringe sine sidste Dage i Ro“, saa tænkte Peter Norden Sølling, og, raff som han var i at fatte Beslutningen, var han og hurtig og ufortroden i at søge Midler til at udføre den; aaben og ligefrem, som han var i sit hele Væsen, gif han ogsaa aaben og ligefrem tilværks for at kalde sin Plan tillive. Hans Kierlighed til den gamle Somand lagde ham Ordene paa Læberne, naar han talede hans Sag hos Rigmanden og hos dem, der havde mere af denne Verdens Gods, end de behøvede for dem selv; og hans Tale, skjøndt den tit løb ganske anderledes end Mennesker vare vant til at høre den i de Kredse, i hvilke den finere Dannelse vilde gjøre sig gjeldende, havde en ganske særegen Magt til at røre Hjerterne. Værket lykkedes; snart var en liden Begyndelse gjort; hvad der var begyndt, gif Aar efter Aar heldigere frem; allerede i en lang Række af Aar have mange brave, gamle, Somand havt en Tilflugt i det Fristed, som han aabnede dem; allerede i en lang Række af Aar er mangen gammel, brav Somand fra dette Fristed, i hvilket han i Ro har tilbragt sit Livs Aften, bleven baaret til sin Grav; og ved ædle Menneskers Understøttelse, og ved en forstandig Bestyrelse og ved Guds Betsignelse er det nu bragt saavidt, at halvtredsfindstyve saadanne Gamle — de fleste af dem

staae her for vore Dine, — have fundet et venligt Ly i dette Huus og dertil endnu erholde nogen Hjelp til de nødvendige daglige Fornødenheder.

Det er i Sandhed oploftende at kunne omtale, hvad jeg her har omtalt. Denne Stiftelse afgiver et nyt og et glædeligt Beviis derpaa, hvad en ung, spæd Plante kan blive, naar den pleies med Omhu og Forstand og Mange vinde Kierlighed for den. Denne Stiftelse tilraaber paa enhver, den pønser paa at begynde et godt og gavnligt Værk: „Lad Dig ikke afftrække, fordi der møde Hindringer! Begynd kun i Tillid til Gud og Mennesker og haab det Bedste! Der skal Tid til alt! Til sidst vil Frugten nok komme!“ Og denne Stiftelse vil bidrage Sit med til at bevare mange ædle Mænds Navne fra Forglemmelse, om de end ikke selv ved anden Veldaad og anden Gjerning havde sikret sig derfor. Mindetavlen er ophængt her for vore Dine, og paa den ere deres Navne skrevne, der have gjort sig fortiente af denne Anstalt. Men, Dagens Hoitid byder mig dog at udhæve enkelte af disse Navne. Jeg nævner den hedengangne Hædersmand Garp, der stienkede en saa betydelig Deel af sit Gods til denne Fribolig. Jeg nævner Kongens hoitbetroede Mand, Adam Wilhelm Greve af Moltke Bregentved og den for nogle Aar siden afdøde hoitbedagede Olding, Constantin Brun, der begge med rund Haand støttede denne Anstalt, da den var i sin første Fremvært; og, i det jeg nævner den Sidste af disse Tvende, føler mit Hjerte en sjelden Tilfredsstillelse derved, da jeg selv er Led af den store Familiekreds, i hvilken han var den Ældste. Jeg nævner den kongelige danske Marines ærede Herrer Befalingsmænd, der villigen afstode en Deel af deres Indtægt til Bedste for dette Huus. Jeg nævner den hæderlige Koffardiesarer, der ikke lettede sit Anker, før han havde

betænkt de Gamle, der nu ikke længere vare stiftede til at følge med. Jeg nævner den brave, afdøde Ankersmedemester Lund, der uden Bederlag i Stiftelsens Begyndelse gav de Gamle Huusly. Jeg nævner de mange Belgjorere paa de vestindiske Der og paa Island, de mange Kunstnere her i vor Hovedstad og de mange Borgere i forskiellig Næringsdrift, der hver for sig paa forskiellig Maade lagde deres Godhed for denne Stiftelse for Dagen. Og endelig nævner jeg de mange hæderlige Mænd, der have udgjort og endnu udgjøre denne Anstalts Bestyrelse, og som ved deres uegennyttige og forstandige Bestræbelser for den have fremmet dens Fremvært ligesaameget, som den rige Kierlighed, der fra saamange Kanter er bleven den viist. Alle disses Navne indstletter jeg i den Krands, i hvilken Peter Norden Søllings Navn udgjør Hovedblomsten, og i Anden sætter jeg idag denne Krands paa Gavlen af dette Huus, for at de, der gaac forbi, medens vi her feire dets fem og tyvende Aarsfest, kunne erfare Hvo der har reist, støttet og bevaret det.

Og nu I Gamle! om hvem vi her have samlet os i denne festlige Time, jeg, der saa tit i den indvieede Helligdom har lyst Velsignelse over Eder, jeg lyser her Guds og Jesu Christi Fred over Eder Alle! Gid den maa blive fast og uroftet i Eders Bryst! Den er den bedste Rigdom, som den Gamle kan eie og tage med sig i det han gjør sine sidste Stridt paa Livets Bane. Mennesker have gjort Meget for Eder! Paastionner det taknemmeligen! Thi, hvad der er gjort for Eder er visseligen Tak værd! Og viser denne Eders Taknemmelighed, i det I her i dette Huus leve et stille og ærbart Liv, som det sommer sig Gamle, og fremfor Alt et ædrueligt Liv, at I ikke ved det Modsatte sætte Plet paa denne Stiftelse og Banære paa Eders graa Haar! Vi see denne Eders Taknemmelighed, i det I her i dette Huus

leve i indbyrdes Fred og Fordragelighed med hverandre, ærende og lydende Eders Foresatte. I have søgt mangan Havn tilforn og fundet den. Nu søge I kun den sidste Havn, som I endnu ikke have fundet. Her fra dette stille Hjem styre I nu Alle Eders Cours til Havnen i Guds Rige foroven, til hvilken vi andre stunde med Eder. Saa beffiestiger Eder da ogsaa i de mange rolige Timer som I her have med Andagt og Bøn til den Gud, der snart vil kalde Eder til Sig! Læser ofte i de gubelige Bøger, som ere bleve lagte i Eders Hænder! Synger dagligen Eders Psalme for Herren, saaledes som I gjorde det, medens I endnu vare tilføes paa de lange Reiser! Og naar Klokkerne paa Hviledagen kalder Folket til Kirke, da bliver ikke borte, men kommer flittigen i Menighedens Forsamling, saa længe Eders Fodder endnu mægte at bære Eder derhen, da skal, det tør jeg love Eder, den Guds og Jesu Christi høie Fred, som jeg hans Tjener her i denne festlige Time har lyst over Eder, blive i Eders gamle Hjerter, indtil de høre op at slaae, og I fra denne Bolig bæres ud til den sidste Bolig, som den moderlige Jord skienker Eder der, hvor I skulle hvile indenfor det samme Hegn, hvor Peter Worden Sølling hviler, hvor han Eders Belgjører hviler, hvis Navn I ville nævne med Urefrygt og Taknemmelighed, indtil I engang møde ham hist over Stjernerne, hvor hver god Gjerning, der har været øvet paa Jorden, har fundet sin Løn.

Guds Bessignelse hvile over dette Huus!

Det staae endnu, naar vore Been ere hensnuldrede!

Det være fra Slægt til Slægt en Fribolig for brave gamle danske Somænd!

